

Kollektiivse pöördumise esindaja

Teie 12.05.2020

Meie .06.2020 nr 1-6/20-63/4

Seisukoht kollektiivse pöördumise Nõuame valitsuselt seaduse 165 SE* tühistamist kohta

Austatud kollektiivse pöördumise esitajad

Täname Teid, et esitasite Riigikogule kollektiivse pöördumise „Nõuame valitsuselt seaduse 165 SE* tühistamist“.¹

Pöördumises tuuakse välja, et eelnõu [pöördumise arutamise ajaks vastuvõetud seadus] on „tõsine oht Eesti Vabariigi põhiseaduslikule korrale, sest annab valitsusele võimaluse piirata kergekäeliselt kodanike õigust kogunemis- ja sõnavabadusele, privaatsusele ning eraelu puutumatusse. Samuti koondab nimetatud seadusemuudatus rohkem võimu keskvalitsuse kätte, mis võimaldab valitsusel oma võimu hõlpsasti kuritarvitada. Kuna juba esialgse eriolukorra kehtestas valitsus vägagi küsitavatel kaalutlustel, siis on alust arvata, et ka nimetatud meetmeid hakatakse valitsuse (praeguse või tulevaste) poolt meelevaldselt kasutama.“

Riigikogu sotsiaalkomisjon arutas esitatud kollektiivset pöördumist k.a 2. juuni istungil, kus viibisid pöördumise, Riigikantselei, Sotsiaalministeeriumi ja Justiitsministeeriumi esindajad. Teist korda arutas sotsiaalkomisjon pöördumist 8. juuni istungil ning otsustas pöördumisega mitte nõustuda (Riigikogu kodu- ja töökorra seaduse § 152¹² lõige 4), häältega poolt 8 komisjoni liiget ning 1 vastu.

Alljärgnevalt selgitame komisjoni seisukohti.

Riigikogu sotsiaalkomisjon ei nõustu väitega, et vastuvõetud seaduse muudatusega sai Vabariigi Valitsus juurde võimuvolitusi, mille alusel saaks isikute põhiõigusi omavoliliselt ja ilma põhjusega piirata. Põhiseaduse (PS) § 34 kohaselt võib õigust vabalt liikuda piirata seaduses sätestatud juhtudel ja korras muuhulgas teiste inimeste õiguste ja vabaduste kaitseks ning nakkushaiguste leviku tõkestamiseks. Hädaolukorra seaduses ning nakkushaiguste ennetamise ja tõrje seaduses nimetatud piiranguid võib kehtestada ainult inimeste elu ja tervise kaitseks (PS § 34). Nimetatud eesmärgil piirangute kehtestamisele peab eelnema kaalutlev otsus. Lisaks on kõikidel isikutel, keda piirang puudutab, võimalik pöörduda oma õiguste kaitseks kohtusse või õiguskantsleri poole. Hädaolukorra seaduses eriolukorra ajal rakendatavatest meetmetest kasutati ainult väikest osa võimalikest piirangutest, nt näeb seadus ette mitmeid muid piiranguid: töökohustus

¹ Kollektiivne pöördumine ja sellega seonduvad materjalid on leitavad Riigikogu veebilehel: <https://www.riigikogu.ee/tegevus/dokumendiregister/dokument/f8bcb9e9-f004-4d69-aa72-ec5d663b4160>

(§ 26), vallasasja sundvõõrandamine (§ 27), valduses eriolukorra tööde tegemine (§ 30) jne.

Eriolukorra kehtestamise vajadus tulenes nii ebapiisavatest isikukaitsevahendite varudest kui ka COVID-19 nakkavusest, mistõttu ei saa nõustuda esitaja kriitikaga, et eriolukord peaks olema viimane ja äärmuslik meede. Tol ajahetkel ei olnud paremaid meetmeid.

Pöördumise esitaja tõi negatiivsena välja madala surevuse COVID-19 viirusesse ning asjaolu, et COVID-19 statistikasse arvati kõik isikud, kellel oli ka muid surma põhjustavaid haiguseid, kuid kellel oli ka muuhulgas COVID-19. Nõustume, et statistika kogumisel on võimalik erinevaid alusandmeid määrata, kuid valitud lahendus ei vähenda nende haigestunute ning surnute arvu, kel tuvastati COVID-19. Piirangute kehtestamisele lisaks mängis eluliselt olulist rolli Eestis elavate ja viibivate isikute eeskujulik sotsiaalne käitumine ning Terviseameti soovitatud ohutusnõuetest kinnipidamine. COVID-19 põhjustatud surmade arvu ei saa pidada madalaks, sest iga inimene loeb ning riigil on kohustus kaitsta kõikide tervist, ka nende, kes seda ise ei taha, mistõttu Eesti COVID-19 surmade arv oli/on nii madal kui kõrge oli/on pakutav kaitse.

Lõpetuseks märgime, et esitatud kollektiivne pöördumine andis võimaluse arutleda ühiskondlikult olulise küsimuse üle ning tuua välja erinevate osapoolte arvamused ja seisukohad. Riigikogu kodu- ja töökorra seaduse § 152¹³ punkti 6 kohaselt võib komisjon otsustada lahendada pöördumises püstitatud probleem muul viisil ning seda on Riigikogu teinud kui 13.mai täiskogu istungil võeti eelnõu nr 165 SE seadusena vastu. Eelnevast tulenevalt ei nõustu Riigikogu sotsiaalkomisjon esitatud kollektiivse pöördumisega.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Tõnis Mölder

Esimees

Teadmiseks: Rahvaalgatus.ee
Riigikogu juhatus

631 6495 sotsiaal.ametnik@riigikogu.ee